

ZMIANY W PRAWIE OŚWIATOWYM

I. W dniu 22 stycznia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 1, poz. 1).

z tym, że:

1. art. 1 pkt 3 lit. a i b weszły w życie z mocą **od dnia 1 stycznia 2009 r.**,
2. art. 1 pkt 6 lit. a – d oraz lit. f w zakresie ust. 7a pkt 2 wchodzi w życie z dniem **1 września 2009 r.**

Najistotniejsze zmiany zawarte w niniejszej ustawie:

1. Rozszerzono uprawnienie dla nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy oraz co najmniej 3- letni okres zatrudnienie w szkole wyższej **o możliwość zatrudnienia w kolegium pracowników służb specjalnych** (dotychczas tylko w zakładzie doskonalenia nauczycieli) z ustaleniem stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.
2. Do instytucji uprawnionych do prowadzenia szkolenia dla kandydatów na ekspertów ds. awansu zawodowego dodano publiczne placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz wyłączono z konieczności odbycia szkolenia przez osoby posiadające stopień doktora sztuki.
3. Ustawa o zmianie ustawy KN nadaje nowe brzmienie art. 30 ust. 3 KN, określając nowe wartości wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli:
 - dla nauczyciela stażysty – 100%
 - dla nauczyciela kontraktowego - 111%
 - dla nauczyciela mianowanego – 144%
 - dla nauczyciela dyplomowanego 184% kwoty bazowej ustalonej corocznie w ustawie budżetowej.

Kwota bazowa dla nauczycieli określona w ustawie budżetowej na 2009 r. wynosi:

- od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r. – **2.177,86 zł**
- od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. – **2.286,75 zł**

Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli następuje w ciągu 3 miesięcy

po ogłoszeniu ustawy budżetowej z wyrównaniem od dnia 1 stycznia danego roku (**art. 30 ust 11 KN**).

Podwyższenie wynagrodzeń w związku z kwotą bazową określoną dla nauczycieli w ustawie budżetowej na rok 2009 obowiązuje od dnia 1 września następuje nie później niż do dnia 30 października 2009 r. z wyrównaniem od dnia 1 września 2009 r. (**art. 2 ustawy zmieniającej**).

dla nauczycieli	obowiązujące	proponowane od	
	w 2008 r.	1 stycznia 2009 roku	1 września 2009 roku
stażystów	82% z 2074,15 zł (czyli 1701 zł)	2178 zł	2287 zł
kontraktowych	125% z 1701 zł (czyli 2126 zł)	111% z 2178 zł (czyli 2418 zł)	111% z 2287 zł (czyli 2539 zł)
mianowanych	175% z 1701 zł (czyli 2977 zł)	144% z 2178 zł (czyli 3136 zł)	144% z 2287 zł (czyli 3293 zł)
dyplomowanych	225% z 1701 zł (czyli 3827 zł)	184% z 2178 zł (czyli 4008 zł)	184% z 2287 zł (czyli 4208 zł)

4. Zniesiony został obowiązek corocznego ustalania regulaminu wynagradzania nauczycieli przez organy prowadzące będące JST. Regulamin, w którym organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego, ustalały m. in. Wysokości stawek dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy , szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagradzania za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki wypłacania świadczeń będzie ustalany na okres bezterminowy (dotychczas ustalany była na okres od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku). Regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.
5. Nowelizacja Karty Nauczyciela wprowadza obowiązek corocznego dokonywania przez jednostki samorządu terytorialnego w terminie do 31 grudnia analizy wydatków ponoszonych na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku kalendarzowym (w odniesieniu do wysokości średnich

wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego). **W przypadku** nie osiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, ustala kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku. Kwota różnicy jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i wypłacana do końca roku w formie jednorazowego **dodatku uzupełniającego**.

W terminie **do dnia 10 stycznia** roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza **sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego** w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy.

Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przekłada sprawozdanie w terminie 7 dni od jego sporządzenia:

- regionalnej izbie obrachunkowej;
- organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego;
- dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę;
- związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

Realizacja powyższych postanowień należy do zadań wójta, burmistrza (prezydenta miasta), zarządu powiatu, zarządu województwa.

6. Regionalna Izba Obrachunkowa została zobowiązana do kontroli osiągnięcia w poszczególnych JST wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

7. **Wprowadzono dwa ramowe plany nauczania:**

- a) w roku szkolnym 2009/2010 w klasie pierwszej szkoły podstawowej i klasie pierwszej gimnazjum obowiązywać będzie nowy ramowy plan nauczania, a w pozostałych klasach szkół dotychczasowy ramowy plan nauczania;
- b) w roku szkolnym 2010/2011 nowy ramowy plan nauczania będzie obowiązywał w klasie pierwszej i drugiej szkoły podstawowej oraz w klasie pierwszej i drugiej gimnazjum, a w pozostałych bez zmian.

Od 1 września 2009 r., wchodzi w życie inne zmiany w organizacji pracy szkół. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w art. 42 KN przez ustawę z dnia 21 listopada 2008 r., o zmianie ustawy KN (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1) nauczyciele będą mieli obowiązek, oprócz realizowania swojego pensum rozliczać dodatkowo, a tym samym przeprowadzić w ramach czasu pracy przynajmniej 1 godziny tygodniowo zajęć opieki świetlicowej lub innych zajęć z uczniami, uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów.

Zmiany, które wprowadzono w KN powodują, że dyrektor szkoły będzie dysponował **dwoma rodzajami** godzin. Będą to:

- dotychczasowe godziny do dyspozycji dyrektora szkoły w liczbie określonej w poszczególnych załącznikach. Liczba tych godzin została zaplanowana następująco: w klasie 1 szkoły podstawowej i 1 gimnazjum zgodnie ze zmienionymi planami nauczania w wymiarze **3 godzin** w trzyletnim cyklu kształcenia. W klasie 2-3 szkoły podstawowej i 2-3 gimnazjum zgodnie z przepisami dotyczącymi dotychczasowych ramowych planów nauczania w wymiarze **4 godzin** w dwuletnim cyklu kształcenia, natomiast w klasie 4-6 szkoły podstawowej bez zmian;
- godziny do dyspozycji dyrektora szkoły w liczbie ustalonej przez dyrektora, przeznaczone na zapewnienie możliwości realizowania przez nauczycieli obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 KN. W roku szkolnym 2009/2010 – **1 godzina w tygodniu**, zaś od roku szkolnego 2010/2011 – **2 godziny tygodniowo** zarówno dla szkół podstawowych jak i do gimnazjum.

W związku z tym, dotychczasowe godziny do dyspozycji dyrektora będzie można przeznaczyć na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych a w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa, także na dodatkowe zajęcia edukacyjne z **języka obcego, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego**, nie ujęte w ramowym planie nauczania;
- zorganizowanie zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym;
- nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych – w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub w języku regionalnym.

Z wyżej wspomnianych godzin do dyspozycji dyrektora (tzw. płatnych) należy realizować zajęcia wychowania do życia w rodzinie, w klasach gimnazjum, w których obowiązująca jest nowa podstawa programowa. Projekt zmiany rozporządzenia w tej sprawie jest zamieszczony na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dodatkową zmianą będzie odejście od konieczności zbierania zgody rodziców na udział dziecka w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie. Jeżeli rodzice nie będą chcieli, aby ich dziecko brało udział w tego typu zajęciach, muszą wnieść sprzeciw w formie pisemnej do dyrektora placówki. W przeciwnym wypadku uczeń zostanie obligatoryjnie objęty obowiązkiem uczestniczenia w zajęciach z WDŻ (wychowania do życia w rodzinie).

Od 1 września 2009 r. dyrektor będzie rozporządzał, drugim rodzajem godzin do dyspozycji, wynikających z **art. 42 ust. 2 pkt 2 KN**. Obowiązek ten został wprowadzony wobec wszystkich nauczycieli (nauczycieli wychowawców świetlicy, bibliotekarzy, pedagogów itd.) za wyjątkiem dyrektorów i wicedyrektorów szkół, nauczycieli pełniących inne stanowisko kierownicze w szkole. Godziny te nie są dodatkowo płatne, trwają **60 min.** i wynikają z obowiązku prowadzenia w ramach czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia przez nauczycieli szkół podstawowych, podstawowych specjalnych, gimnazjów i gimnazjów specjalnych. Mogą zostać zaplanowane na zajęcia opieki świetlicowej lub zajęcia przeznaczone

w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły **1 godzina tygodniowo** (od 1 września 2010 r. – 2 godziny).

W ramowych planach nauczania w klasie 1-3 szkoły podstawowej przewidziano, że w klasach tych nie zmieni się tygodniowa liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w cyklu kształcenia (60 godzin). Natomiast zmniejszeniu z 6 do 3 uległa tygodniowa liczba dotychczasowych godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. Zwiększono tygodniowy limit obowiązkowych godzin dla ucznia i dla każdej klasy uczącej się wg nowej podstawy programowej. Wynosi on **24 godziny**. Od roku 2009/2010 oprócz wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, wprowadzone będą także nowe podręczniki. Każdy nauczyciel szkoły podstawowej, dokonując wyboru podręcznika powinien przeanalizować jego zawartość. W przypadku podręczników do nauczania języka obcego nowożytnego nie będą stosowane oznaczenia wskazujące na poziom zaawansowania, w przeciwieństwie do gimnazjum. Nauczyciel każdego przedmiotu odpowiada przed dyrektorem szkoły za program, który wybrał lub napisał. Jego obowiązkiem jest sprawdzenie czy program ten zawiera wszystkie treści zapisane w podstawie programowej dla danego przedmiotu.

W ramach edukacji wczesnoszkolnej w 3-letnim okresie nauczania postanowiono, że klasa powinna mieć także zorganizowane co najmniej: **190 godzin** języka obcego nowożytnego, po **95 godzin** edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i zajęć komputerowych oraz **290 godzin** wychowania fizycznego. Decyzję o podziale treści i godzin, zgodnie z nowym rozporządzeniem podejmuje nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.

8. Zniesiono obowiązek uzyskiwania przez organy prowadzące szkoły lub placówki opinii kuratora oświaty w sprawie określania:
- zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
 - zasad udzielania i rozmiaru zniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznawanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;
 - tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół nie wymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa

w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli szkół zaocznych, nauczycieli kolegów, pracowników służb społecznych, nauczycieli w systemie kształcenia na odległość, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy o systemie oświaty, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i w systemie kształcenia na odległość.

9. Organ prowadzący szkołę lub placówkę (**a nie jak dotychczas dyrektor za zgodą organu prowadzącego**) będzie uprawniony do określania przypadków w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunków i trybu tego obniżania. Zadanie to zostało przypisane Radzie Gminy, Radzie Powiatu, Sejmikowi Województwa i jednocześnie wykreślono to zadanie z zadań wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa. Zgodnie z art. 6 ustawy zmieniającej, nauczyciele pełnozatrudnieni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy mają obniżony wymiar godzin zajęć na podstawie art. 42a ust. 1 zachowują to prawo, nie dłużej niż do 31 sierpnia 2009 r.
10. Przepisy **art. 7** ustawy zmieniającej informują o wpisaniu z urzędu na listę ekspertów tych ekspertów, którzy zostali z niej skreśleni na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 542). Do dnia 31 grudnia 2010 r. powinni oni ukończyć stosowne szkolenie dla ekspertów, gdyż w przeciwnym wypadku zostaną skreśleni z tej listy z dniem 1 stycznia 2011 r. Z obowiązku odbycia szkolenia zwolnieni są eksperci posiadający stopień naukowy doktora lub stopień doktora sztuki.

II. 30 stycznia 2009 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (DZ. U. Nr 4, poz. 17).

1) Rozporządzenie ustaliło podstawę programową:

a) wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego oraz:

b) kształcenia ogólnego dla:

- szkół podstawowych;
- uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach;
- gimnazjów i szkół ponad gimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego;
- zasadniczych szkół zawodowych;
- szkół policealnych;
- szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełno sprawnościami sprzężonymi.

1) Szczegółowe terminy wprowadzenia wymienionych podstaw programowych.

Podstawy wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego są wprowadzane obligatoryjnie:

a) od roku szkolnego **2009/2010** w:

- przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego;
- klasach pierwszych szkół podstawowych;

- klasach pierwszych gimnazjum;
 - klasach pierwszych szkół policealnych;
 - szkołach specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełno sprawnościami sprzężonymi;
- b) od roku szkolnego **2012/2013** w:
- klasach pierwszych liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, technikum, zasadniczych szkół zawodowych;
- c) od roku szkolnego **2015/2016** w:
- klasach pierwszych uzupełniającego liceum ogólnokształcącego i technikum uzupełniającego.

W klasach nie wymienionych wyżej stosuje się dotychczasowe podstawy programowe. W zależności od potrzeb i możliwości szkoły w przypadku przedmiotów: język obcy nowożytny, wychowanie fizyczne i etyka można postanowić o wcześniejszym stosowaniu nowej podstawy programowej. Wprowadzenie to wymaga uzyskania pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

III. w dniu 12 marca 2009 r. Minister Edukacji Narodowej Katarzyna Hall podpisała Rozporządzenie, **w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.** (Dz. U. Nr 50 poz. 400). Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r. za wyjątkiem §10, który wchodzi w życie 1 września 2010 r.

1) Rozporządzenie odchodzi od możliwości uznania ukończonego kierunku (specjalności) studiów za zbliżony do nauczanego przedmiotu. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia, którym na podstawie dotychczasowych przepisów uznano ukończony kierunek (specjalność) za zbliżony do nauczanego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć zachowują nabyte

kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki (§28).

2) Zgodnie z nowym rozporządzeniem, oprócz nauczycieli, którzy ukończyli studia na kierunku zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub rodzajem prowadzonych zajęć i posiadają przygotowanie pedagogiczne, kwalifikacje będą posiadać osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunku, którego zakres określony w standardzie kształcenia dla danego kierunku w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje zakres nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne.

3) Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych posiadać będzie osoba, która ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym. Prawo do nauczania na wczesnym etapie edukacyjnym ma również osoba, która legitymuje się dyplomem ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym.

4) Rozporządzenie wymienia wszystkie typy i rodzaje szkół specjalnych z podziałem na niepełnosprawności uczniów, jak również określa precyzyjnie wymagania kwalifikacyjne wobec nauczycieli w takich szkołach. Wprowadzona także dodatkowy przepis dotyczący kwalifikacji nauczyciela wychowawcy w tego typu szkołach i placówkach specjalnych. Określono kwalifikacje do prowadzenia zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka od momentu wykrycia niepełnosprawności do rozpoczęcia nauki w szkole.

5) Wprowadzono przepisy dotyczące wymagań kwalifikacyjnych wobec nauczycieli zajmujących stanowiska wychowawcy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, nauczyciela-psychologa, nauczyciela-pedagoga, nauczyciela-logopedy i nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach i placówkach.

6) Określono kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela wychowawcy w świetlicach szkolnych i nauczyciela wychowawcy w internatach. Zgodnie z przepisami nowego rozporządzenia, kwalifikacje do pracy na stanowisku nauczyciela wychowawcy w świetlicach szkolnych i internatach będzie posiadać m. in. osoba, która ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły.

7) Określono kwalifikacje do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy w szkołach i placówkach systemu oświaty (przepis wchodzi w życie z dniem 1 września 2010 r.). Posiadać je będzie osoba legitymująca się zaświadczeniem potwierdzającym posiadanie przygotowania do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy w szkołach i placówkach systemu oświaty wynika z przepisów ustawy dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.).

8) Utrzymano zapis, że nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia na podstawie mianowania, którzy spełniali wymagania kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nabyte kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela. **Zwraca się uwagę na §28 rozporządzenia, zgodnie z którym jedynie nauczyciele zatrudnieni do dnia 1 września 2009 r. , a wobec których dokonano uznania kierunku studiów zachowują te uznane kwalifikacje. Po dniu 1 września 2009 r. dyrektorzy szkół ani żaden inny organ nie dokonują uznania dla osób nowozatrudnionych.**

IV. Wchodząca w życie z dniem 29 kwietnia 2009 r. nowelizacja z dnia 12 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw oprócz regulacji dotyczących nowego podziału kompetencji pomiędzy JST a kuratorem oświaty oraz obniżenia wieku obowiązku przedszkolnego i szkolnego wprowadza szereg innych istotnych zmian do ustawy o systemie oświaty, a w szczególności:

1) zmianie ulega definicja podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego (art. 13 pkt 3 u.s.o.).

Zgodnie z ustawą podstawa programowa wychowania przedszkolnego lub podstawa programowa kształcenia ogólnego to obowiązkowe zestawy celów i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego, oraz zadania wychowawcze szkoły, uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego i programach nauczania umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.

2) Do zadań organu wykonawczego JST, należeć będzie przedstawienie organowi stanowiącemu JST w terminie do dnia 31 października informacji o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do zadań własnych JST (art. 5a ust. 4 u.s.o.).

3) Przewiduje się tworzenie oddziałów międzynarodowych w szkołach oraz wspieranie integracji cudzoziemców w polskim systemie oświaty (art. 3 pkt 2g u.s.o., art. 7a-7d).

Ustawa wprowadza definicję oddziału międzynarodowego. W takim oddziale będą mogły kształcić się zarówno dzieci cudzoziemców, jak i obywateli polskich realizujące w nim obowiązek szkolny i nauki. Nauczanie w tych oddziałach będzie zgodne z programem ustalonym przez zagraniczną instytucję edukacyjną. Uczniowie oddziału międzynarodowego, będący obywatelami polskimi, będą mieli obowiązek nauki języka polskiego oraz historii i geografii Polski zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Uczniom oddziału międzynarodowego, nie będącymi obywatelami polskimi, szkoła zapewni naukę języka polskiego jako języka obcego. Uczniowie uczęszczający do takich oddziałów będą mieli możliwość przejścia na każdym etapie kształcenia do polskiego systemu edukacji. Organ prowadzący szkołę będzie musiał wystąpić o zgodę na utworzenie takiego oddziału do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (art. 7 a. ust. 2 ustawy nowelizowanej). Jednym z warunków otrzymania zgody jest opinia kuratora oświaty. Warunkiem koniecznym do uzyskania zezwolenia na utworzenie oddziału międzynarodowego w szkole podstawowej lub gimnazjum jest określenie programu nauczania ustalonego

przez zagraniczną instytucję edukacyjną, który ma być realizowany w tym oddziale, w taki sposób aby umożliwiał uzyskanie przez uczniów wiadomości i umiejętności pozwalających im na przystąpienie odpowiednio do sprawdzianu po szkole podstawowej egzaminu po gimnazjum.

4) Nowelizacja ustawy przewiduje odbywanie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego także w innych formach wychowania przedszkolnego (art. 1 pkt 15 lit. b).

Proponowana zmiana art. 14 ust. 3 czyni inne formy wychowania przedszkolnego trzecią, równorzędną formą odbywania obowiązkowego, rocznego wychowania przedszkolnego (art. 1 pkt 15 lit. b). Niezależnie od formy w jakiej jest realizowane wychowanie przedszkolne, musi być realizowana cała podstawa programowa. Podmioty prowadzą inne formy wychowania przedszkolnego działające przed dniem wejścia w życie ustawy będą obowiązane w terminie sześciu miesięcy dostosować zasady działania innych form do wymogów w zakresie realizacji całej podstawy programowej.

5) Ustawa precyzuje warunki dotyczące realizacji rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem, jak też warunki realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą (art. 1 pkt 21 lit. e i lit. f).

Zmiany te dają prawo do wydawania w drodze decyzji dyrektora zezwolenia na spełnianie obowiązków przedszkolnego i szkolnego poza przedszkolem lub szkołą także niepublicznym przedszkolom i szkołom. Ustawa precyzuje warunki dotyczące uzyskania przez rodziców zgody na taką formę kształcenia, co eliminuje ryzyko uznaniowości decyzji dyrektora szkoły w tej sprawie. m. in. określony został termin złożenia wniosku przez rodziców (do dnia 31 maja), jak też dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku. Ustawa przewiduje również okoliczności, które powodują cofnięcie udzielonego zezwolenia.

6) Doprecyzowano art. 81 ustawy, dotyczący zwolnień nieruchomości szkolnych z podatków i opłat (art. 1 pkt 37 i pkt 38 lit. i).

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 81 u. s. o. publiczne szkoły, placówki, a także inne formy wychowania przedszkolnego, zakłady kształcenia nauczycieli, placówki doskonalenia nauczycieli i kolegia pracowników służb społecznych oraz prowadzące je organy są zwolnione z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, zajętych na działalność oświatową, a także z podatku od nieruchomości, podatku leśnego i podatku rolnego w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową, na zasadach określonych w odrębnych ustawach. Zwolnienia z powyższych podatków i opłat będą miały zastosowanie również do niepublicznych szkół, placówek a także innych form wychowania przedszkolnego, zakładów kształcenia nauczycieli, placówek doskonalenia nauczycieli i kolegiów pracowników służb społecznych oraz organów je prowadzących.

V. Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu Katarzyny Hall o sposobie prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania z dnia 16 lipca 2009 r.

Przewiduje możliwość prowadzenia przez przedszkola, szkoły i placówki – w formie elektronicznej- dzienników zajęć przedszkola, dzienników lekcyjnych, dzienników zajęć wychowawczych, dzienników zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych oraz dzienników innych zajęć, a także dzienników zajęć rewalidacyjno – wychowawczych, dzienników prowadzonych przez pedagogów, psychologów, logopedów i doradców zawodowych oraz prowadzonych przez placówki dzienników zajęć stałych, okresowych i okazjonalnych. Prowadzenie takich elektronicznych dzienników wymaga jednak uzyskania zgody przez organ prowadzący daną szkołę lub placówkę. Wynika to z tego, iż prowadzenie takich dzienników wymaga dodatkowego wkładu finansowego związanego z wyposażeniem placówek w odpowiedni sprzęt komputerowy i oprogramowanie oraz związane również z potrzebą przeszkolenia kadry pedagogicznej. Nowe przepisy określają też warunki

rejestrowania, przechowywania i dostępu do danych stanowiących dziennik elektroniczny po zakończeniu roku szkolnego lub semestru. Dziennik elektroniczny bywa ponadto stosowany w szkołach jako dodatkowa forma kontaktu pomiędzy szkołą a rodzicami uczniów. Główną zaletą dziennika prowadzonego w formie elektronicznej jest szybkość zestawienia danych i przekazu informacji. Nowelizacja z pewnością przyczyni się do powszechnego wdrażania i stosowania w szkolnictwie technologii informacyjno-komunikacyjnych, bowiem obok wyposażenia szkół i placówek w sprzęt komputerowy i oprogramowanie, ważne będą także umiejętności stosowania nowoczesnej technologii przez członków rady pedagogicznej i rodziców uczniów.

VI. 10 sierpnia 2009 r. Minister Edukacji Narodowej podpisała rozporządzenie w sprawie dwóch godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, nowelizację rozporządzenia w sprawie organizacji zajęć i nauczania wychowania do życia w rodzinie oraz rozporządzenie w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli. Dwa pierwsze rozporządzenia wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r., ostatnie – z dniem ogłoszenia.

1) Rozporządzenie o dopuszczalnych formach realizacji obowiązkowych dwóch godzin wychowania fizycznego dotyczy klas IV-VI szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Uwzględnia ono potrzeby zdrowotne uczniów, specyfikę ich zainteresowań sportowych, warunki realizacji zajęć oraz tradycje sportowe danego środowiska lub szkoły.

Zajęcia dwóch godzin wychowania fizycznego mogą być przeprowadzone w formie zajęć:

- **sportowych** – szkoła może zaproponować od jednej do kilku dyscyplin sportowych do wyboru, mając na uwadze uzdolnienia i zainteresowania uczniów oraz tradycje sportowe szkoły i środowiska;
- **rekreacyjno – zdrowotnych** zawierających jedną lub kilka form aktywności fizycznej służących zdrowiu i przygotowujących uczniów do systematycznej aktywności fizycznej w czasie wolnym;
- **tanecznych** – obejmujących jedną lub kilka form tańca i pogłębiających wiedzę i umiejętności w tej dziedzinie;

- **aktywnych form turystyki** – zawierających jedną lub kilka form turystyki do wyboru, w zależności od zainteresowań uczniów oraz warunków terenowych w środowisku.

Rozporządzenie wchodzi z dniem 1 września 2009 r.

2) Rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny. Zmiany te wynikają z zaprzestania funkcjonowania dotychczasowych szkół ponadpodstawowych w systemie oświaty, dostosowania przepisów do zmienionej podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Zgodnie z podpisaną nowelizacją, na zajęcia wychowania do życia w rodzinie nie będą uczęszczać tylko ci uczniowie niepełnoletni, których rodzice zgłoszą dyrektorowi szkoły sprzeciw w formie pisemnej co do udziału dzieci w zajęciach oraz ci uczniowie pełnoletni, którzy sami zgłoszą dyrektorowi w formie pisemnej sprzeciw co do udziału w zajęciach.

Jak z praktyki wynika, nieuczestniczenie w zajęciach dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka jest jedną z głównych przyczyn ryzykownych zachowań młodzieży. Rozwiązanie, które wprowadzono w rozporządzeniu może przyczynić się do zwiększenia frekwencji uczniów, poprzez wyeliminowanie sytuacji, w których uczniowie nie uczestniczyli w zajęciach na skutek niedopełnienia formalności.

Zajęcia wychowania do życia w rodzinie będą prowadzone w szkołach podstawowych (w klasach V-VI), gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w ramach godzin przeznaczonych w szkolnych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły w każdej klasie po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców. Obecnie w zajęciach wychowania do życia w rodzinie uczestniczy:

- 64,7 % - uczniów szkół podstawowych;
- 65,4 % - gimnazjów;
- 37,7 % - liceów ogólnokształcących;
- 43,7 % - liceów profilowanych;
- 50,5 % - techników;
- 43,7 % - zasadniczych szkół zawodowych.

Osoby prowadzące zajęcia mogą posiadać kwalifikacje do nauczania w danym typie szkoły oraz muszą mieć ukończone studia wyższe w zakresie nauki o rodzinie lub studia podyplomowe czy kursy kwalifikacyjne zgodne z treściami programowymi zajęć.

Rozporządzenie wchodzi z dniem 1 września 2009

r.

3) Rozporządzenie w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli określa kryteria i tryb przyznawania nagród ministra do spraw oświaty i wychowania, kuratora oświaty i organu sprawującego nadzór pedagogiczny dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym wykonywania zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć realizowanych przez szkołę, jak również realizacji innych zadań statutowych szkoły, w szczególności w zakresie:

- kształtowania najważniejszych umiejętności uczniów;
- rozwiązywania problemów o charakterze wychowawczym lub socjalnym uczniów;
- działań innowacyjnych;
- pracy organizacyjnej na rzecz szkoły;
- współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym;
- działań na rzecz oświaty w wymiarze co najmniej regionalnym.

W rozporządzeniu nie wymieniono ściśle określonych kryteriów, co pozwala na pełniejsze docenienie pracy nauczycieli w różnych jej aspektach oraz pozwala docenić inicjatywy zawodowe nauczycieli. Pozwala to docenić tych nauczycieli, którzy wyróżniają się ogromnym dorobkiem i osiągnięciami w konkretnej specjalności. Rozporządzenie wprowadza jedną nagrodę, którą przyznaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾

z dnia 2009 r.

w sprawie nadzoru pedagogicznego

Na podstawie art. 35 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb sprawowania oraz formy nadzoru pedagogicznego;
- 2) wykaz stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych;
- 3) kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego;
- 4) kwalifikacje osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz.

§ 2.

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) szkole - należy przez to rozumieć publiczne i niepubliczne przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego i szkoły wymienione w art. 2 pkt 1 i 2 ustawy;
- 3) placówce - należy przez to rozumieć publiczne i niepubliczne placówki wymienione w art. 2 pkt 3-5, 7 i 10 ustawy, a także publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli;
- 4) ewaluacji – należy przez to rozumieć praktyczne badanie oceniające przeprowadzane w szkole lub placówce;
- 5) ewaluacji zewnętrznej – należy przez to rozumieć ewaluację przeprowadzaną przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- 6) ewaluacji wewnętrznej – należy przez to rozumieć ewaluację przeprowadzaną przez dyrektora szkoły lub placówki we współpracy z innymi nauczycielami zatrudnionymi w szkole lub placówce.

§ 3.

1. Nadzór pedagogiczny jest realizowany przez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ustawy, w trybie planowych lub doraźnych działań mających na celu doskonalenie systemu oświaty.
2. Planowe działania, o których mowa w ust. 1, prowadzone przez kuratorów oświaty są realizowane w zakresie podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa ustalonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy;
3. Organy sprawujące nadzór pedagogiczny inne niż kurator oświaty prowadzą planowe działania, o których mowa w ust. 1, uwzględniając działania podejmowane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy.
4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustalając podstawowe kierunki

realizacji polityki oświatowej państwa, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy, wskazuje:

1) zakres ewaluacji problemowej, o której mowa w § 8 ust. 2, oraz termin, w jakim ma być przeprowadzona ewaluacja, a także liczbę szkół i placówek, w których zostanie przeprowadzona ewaluacja, i kryteria ich doboru;

2) tematykę kontroli, o której mowa w § 12, liczbę szkół i placówek, w których zostanie przeprowadzona kontrola, kryteria ich doboru oraz narzędzia kontroli.

5. Doraźne działania, o których mowa w ust. 1, prowadzone przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny są realizowane w przypadku gdy zaistnieje potrzeba podjęcia działań z zakresu nadzoru pedagogicznego w takim trybie. 6. Planowe i doraźne działania, o których mowa w ust. 1, prowadzone przez dyrektorów szkół i placówek wynikają z potrzeb szkoły lub placówki.

§ 4.

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami niepublicznymi, wykonując zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego, uwzględnia odpowiednio organizację i organy szkoły lub placówki określone w statucie szkoły lub placówki.

§ 5.

Nadzór pedagogiczny jest sprawowany z uwzględnieniem:

1) jawności wymagań;

2) współdziałania organów sprawujących nadzór pedagogiczny z organami prowadzącymi szkoły lub placówki, dyrektorami szkół i placówek oraz nauczycielami;

3) tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi szkół i placówek;

4) poszanowania samodzielności szkół i placówek oraz nauczycieli, z uwzględnieniem art. 34b ustawy;

5) pozyskiwania informacji zapewniających obiektywną i pełną ocenę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

§ 6.

Formami nadzoru pedagogicznego są:

1) ewaluacja;

2) kontrola;

3) wspomaganie.

§ 7.

1. Ewaluacja jest przeprowadzana w następujących obszarach:

1) efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki;

2) procesy zachodzące w szkole lub placówce służące jej rozwojowi;

3) funkcjonowanie szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów;

4) zarządzanie szkołą lub placówką.

2. Ewaluacja obejmuje:

1) zbieranie i analizowanie informacji w obszarach wymienionych w ust. 1;

2) ustalanie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań, o których mowa w ust. 4, w obszarach wymienionych w ust. 1. 3. Poziom spełniania przez szkołę lub placówkę poszczególnych wymagań w obszarach, o których mowa w ust.

1, jest ustalany jako:

- 1) poziom A – oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę;
 - 2) poziom B – oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę;
 - 3) poziom C – oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę;
 - 4) poziom D – oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę;
 - 5) poziom E – oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
4. Wymagania, które muszą być spełnione w obszarach, o których mowa w ust. 1, dla ustalenia poziomu B i poziomu D określa załącznik do rozporządzenia. 5. Poziom E ustala się, jeżeli szkoła lub placówka nie spełnia danego wymagania na poziomie D. Poziom C ustala się, jeżeli szkoła lub placówka spełnia dane wymaganie na poziomie wyższym niż poziom D, ale niższym niż poziom B. Poziom A ustala się, jeżeli szkoła lub placówka spełnia dane wymaganie na poziomie wyższym niż poziom B.

§ 8.

1. Ewaluacja prowadzona w zakresie:
 - 1) wszystkich obszarów, o których mowa w § 7 ust. 1 jest ewaluacją całościową;
 - 2) wybranych problemów z obszarów, o których mowa w § 7 ust. 1 jest ewaluacją problemową.
2. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny, prowadząc ewaluację zewnętrzną, uwzględnia wyniki ewaluacji wewnętrznej prowadzonej w szkole lub placówce.

§ 9.

1. W celu przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej w danej szkole lub placówce organ sprawujący nadzór pedagogiczny powołuje zespół spośród osób, o których mowa w § 22 ust. 3.
2. Przed rozpoczęciem przeprowadzania ewaluacji zewnętrznej w danej szkole lub placówce zespół, o którym mowa w ust. 1, przedstawia radzie pedagogicznej zakres i harmonogram ewaluacji.
3. Przeprowadzenie w szkole lub placówce czynności związanych z ewaluacją zewnętrzną nie może zakłócać pracy szkoły lub placówki. Ewaluacja nie powinna trwać dłużej niż 5 dni roboczych w ciągu kolejnych dwóch tygodni.

§ 10.

1. Po zakończeniu ewaluacji zewnętrznej zespół, który przeprowadził ewaluację, sporządza projekt raportu, w którym określa poziomy spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań, o których mowa w § 7 ust. 4, oraz propozycje wniosków.
2. W terminie 7 dni od dnia zakończenia ewaluacji zewnętrznej zespół przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej projekt raportu, o którym mowa w ust. 1.
3. W terminie 7 dni od dnia zebrania, o którym mowa w ust. 2, organ sprawujący nadzór pedagogiczny, biorąc pod uwagę opinie zgłoszone na zebraniu, sporządza raport z przeprowadzonej ewaluacji, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły lub placówki, w której przeprowadzono ewaluację, oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę.

4. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni od dnia otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 3, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny umotywowane zastrzeżenia dotyczące raportu.

5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 4, organ sprawujący nadzór pedagogiczny ma obowiązek zająć stanowisko wobec tych zastrzeżeń, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

6. Dyrektor szkoły lub placówki publicznej, we współpracy z nauczycielami, jest obowiązany uwzględnić w ewaluacji wewnętrznej wnioski zawarte w raporcie, o którym mowa w ust. 3.

§ 11.

1. W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w publicznej szkole lub placówce poziomu E w odniesieniu do choćby jednego z wymagań, stosuje się przepisy art. 34 ust. 2 i 3 ustawy.

2. W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w niepublicznej szkole lub placówce poziomu E w odniesieniu do choćby jednego z wymagań, mają zastosowanie przepisy art. 83 ust. 1 pkt 3 lub art. 88 ustawy.

§ 12.

1. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny kontroluje przestrzeganie przez szkoły i placówki przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, ma na celu dokonanie oceny stanu i warunków działalności szkół i placówek pod względem legalności.

§ 13.

1. Kontrolę przeprowadza osoba upoważniona do przeprowadzenia kontroli, zwana dalej „kontrolującym”, powołana spośród osób zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w § 22 ust. 2.

2. Upoważnienie do przeprowadzania kontroli zawiera:

- 1) datę wydania i numer upoważnienia;
- 2) podstawę prawną przeprowadzenia kontroli;
- 3) imię i nazwisko kontrolującego;
- 4) nazwę i siedzibę kontrolowanej szkoły lub placówki;
- 5) tematykę kontroli;
- 6) terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 7) pieczęć i podpis organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

§ 14.

1. Dyrektor kontrolowanej szkoły lub placówki jest obowiązany umożliwić kontrolującemu wykonywanie czynności kontrolnych.

2. Dyrektor kontrolowanej szkoły lub placówki ma prawo do:

- 1) składania kontrolującemu ustnych lub pisemnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli;
- 2) wnioskowania o dołączenie do akt kontroli określonych dowodów;
- 3) wnioskowania o pobranie wyjaśnień od wskazanych pracowników szkoły lub placówki.

§ 15.

1. Kontrolujący jest obowiązany do:

- 1) rzetelnego i obiektywnego ustalania stanu faktycznego;
 - 2) zebrania niezbędnych dowodów i informacji stanowiących podstawę ustaleń kontroli;
 - 3) zapewnienia dyrektorowi szkoły lub placówki czynnego udziału w kontroli;
 - 4) dokumentowania czynności kontrolnych realizowanych w ramach działań planowych, o których mowa w § 3 ust. 2, z użyciem narzędzi, o których mowa w § 3 ust. 4 pkt 2.
2. Przeprowadzenie w szkole lub placówce czynności związanych z kontrolą nie może zakłócać pracy szkoły lub placówki.
3. Zebrane w toku kontroli dokumenty potwierdzające przebieg i wyniki podejmowanych czynności kontrolnych stanowią akta kontroli.

§ 16.

1. Z przeprowadzonej kontroli kontrolujący sporządza protokół kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) nazwę szkoły lub placówki kontrolowanej, jej siedzibę oraz imię i nazwisko dyrektora tej szkoły lub placówki;
 - 2) nazwę i siedzibę organu sprawującego nadzór pedagogiczny, imię i nazwisko kontrolującego oraz datę wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
 - 3) terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli ze wskazaniem dni będących przerwami w kontroli;
 - 4) tematykę kontroli;
 - 5) opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz zalecenia, wnioski i uwagi, o których mowa w art. 33 ust. 5 ustawy;
 - 6) pouczenie o prawie zgłoszenia przez dyrektora kontrolowanej szkoły lub placówki zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli;
 - 7) parafy kontrolującego i dyrektora kontrolowanej szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu;
 - 8) podpisy kontrolującego i dyrektora kontrolowanej szkoły lub placówki oraz miejsce i datę podpisania protokołu.
3. Protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz kontrolujący przekazuje, za poświadczeniem odbioru, dyrektorowi szkoły lub placówki, a drugi włącza się do akt kontroli.

§ 17.

1. Dyrektor szkoły lub placówki może zgłosić, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli. Zastrzeżenia zgłasza się do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

2. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zarządzić przeprowadzenie dodatkowych czynności kontrolnych.

3. W przypadku nieuwzględnienia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zgłoszonych zastrzeżeń, w całości lub w części, sporządza on stanowisko na piśmie i przekazuje je dyrektorowi szkoły lub placówki.

§ 18.

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny wspomaga szkoły i placówki przez:

- 1) przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej organu analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli;
- 2) upowszechnianie przykładów dobrych praktyk;
- 3) promowanie ewaluacji jako procesu doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

§ 19.

1. Dla planowych działań, o których mowa w § 3 ust. 2 i 3, organ sprawujący nadzór pedagogiczny opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, zawierający w szczególności:

- 1) wykaz szkół i placówek, w których zostanie przeprowadzona ewaluacja zewnętrzna lub kontrola, wraz z terminami ich przeprowadzenia;
- 2) zakres ewaluacji problemowej, o którym mowa w § 8 ust. 2, zaplanowanej do przeprowadzenia w poszczególnych szkołach i placówkach;
- 3) tematykę kontroli zaplanowanej do przeprowadzenia w poszczególnych szkołach i placówkach.

2. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny w terminie do dnia 31 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym ma być przeprowadzona ewaluacja lub kontrola, informuje dyrektorów szkół i placówek o zakresie ewaluacji problemowej i tematyce kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3. 3. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny zawiadamia dyrektora szkoły lub placówki oraz organ prowadzący szkołę lub placówkę o:

- 1) planowanej ewaluacji zewnętrznej i jej zakresie – w terminie 30 dni przed planowanym rozpoczęciem ewaluacji;
- 2) planowanej kontroli i jej tematyce – w terminie 7 dni przed planowanym rozpoczęciem kontroli.

§ 20.

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny w każdym roku szkolnym opracowuje i przedstawia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 31 października, rekomendacje i wnioski wynikające ze sprawowania nadzoru pedagogicznego.

§ 21.

Dyrektor szkoły lub placówki publicznej we współpracy z innymi osobami, którym powierzono stanowiska kierownicze, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- 1) organizuje ewaluację wewnętrzną i wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia jakości pracy szkoły lub placówki;
- 2) kontroluje przestrzeganie przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli;

- 3) wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez:
- a) organizowanie szkoleń i porad,
 - b) motywowanie do doskonalenia i rozwoju zawodowego,
 - c) obserwowanie zajęć prowadzonych przez nauczycieli i przedstawianie nauczycielom wniosków wynikających z obserwacji.

§ 22.

1. Ustala się następujący wykaz stanowisk w kuratoriach oświaty oraz urzędach innych organów sprawujących nadzór pedagogiczny i podporządkowanych im jednostkach organizacyjnych, których zajmowanie wymaga kwalifikacji pedagogicznych:

- 1) w urzędach obsługujących ministrów, którzy zgodnie z ustawą wykonują zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego: wizytatorzy, starsi wizytatorzy i główni wizytatorzy;
 - 2) w kuratoriach oświaty:
 - a) kuratorzy oświaty oraz wicekuratorzy oświaty koordynujący pracę komórek organizacyjnych, których statutowym zadaniem jest sprawowanie nadzoru pedagogicznego,
 - b) kierownicy komórek organizacyjnych, o których mowa w lit. a,
 - c) wizytatorzy i starsi wizytatorzy;
 - 3) w specjalistycznych jednostkach nadzoru utworzonych na podstawie art. 32a ust. 1 lub 1a ustawy:
 - a) dyrektorzy jednostek i inni pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze i wykonujący statutowe i regulaminowe zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego,
 - b) wizytatorzy, starsi wizytatorzy i główni wizytatorzy;
 - 4) w okręgowych zespołach nadzoru pedagogicznego przy sądach okręgowych, utworzonych przez Ministra Sprawiedliwości:
 - a) kierownik zespołu - starszy wizytator, wykonujący zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego,
 - b) wizytatorzy i starsi wizytatorzy;
 - 5) w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej sprawującym nadzór pedagogiczny nad szkołami przy zakładach karnych: wizytatorzy, starsi wizytatorzy i główni wizytatorzy.
2. Na stanowiskach wymienionych w ust. 1, z wyjątkiem stanowiska kuratora oświaty, mogą być zatrudnieni:
- 1) nauczyciele posiadający wykształcenie wyższe magisterskie, mający co najmniej pięcioletni staż pracy pedagogicznej i:
 - a) ukończone formy doskonalenia w zakresie administracji lub zarządzania lub
 - b) co najmniej dwuletni staż pracy na stanowisku kierowniczym w szkole, placówce lub zakładzie kształcenia nauczycieli lub
 - c) co najmniej dwuletni staż pracy w urzędzie organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami lub w urzędzie organu prowadzącego szkoły lub placówki;
 - 2) nauczyciele akademicy posiadający co najmniej pięcioletni staż pracy w szkole wyższej i ukończone formy doskonalenia w zakresie administracji lub zarządzania.
3. Do zajmowania stanowisk wizytatora, starszego wizytatora i głównego wizytatora, do zakresu zadań których należy przeprowadzanie ewaluacji, jest wymagane ponadto ukończenie, przynajmniej raz na dwa lata, jednej z form doskonalenia zawodowego w zakresie ewaluacji w szkołach i placówkach, organizowanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. Kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska kuratora oświaty określa ustawa.

§ 24.

Kurator oświaty oraz inne organy sprawujące nadzór pedagogiczny mogą zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz, o których mowa w art. 35 ust. 5a ustawy, osobom posiadającym wykształcenie wyższe magisterskie i dorobek naukowy lub znaczący dorobek zawodowy w zakresie dziedziny związanej z przedmiotem badań lub ekspertyz.

§ 25.

Do dnia 31 grudnia 2009 r. w urzędach obsługujących ministrów, którzy zgodnie z ustawą wykonują zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego, stanowiskami, których zajmowanie wymaga kwalifikacji pedagogicznych, są także stanowiska dyrektorów lub zastępców dyrektorów departamentów (równorzędnych komórek organizacyjnych) oraz radców ministrów i naczelników wydziałów (równorzędnych komórek organizacyjnych), wykonujących statutowe i regulaminowe zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego. Przepis § 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 26.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ³⁾. **MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ** w porozumieniu: **MINISTER KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO** **MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI** **MINISTER ROLNICTWA I**

ROZWOJU WSI ¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591). ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206 i Nr 56, poz. 458. ³⁾ Rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. Nr 235, poz. 1703), które traci moc z dniem 24 sierpnia 2009 r., na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 145, poz. 917).

MINISTER ŚRODOWISKA **MINISTER INFRASTRUKTURY** **MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI** **MINISTER OBRONY NARODOWEJ**